

شکل گیری هویت فرهنگی و هویت اجتماعی افراد جامعه مشخص نمی شود. نمی توانیم دلایل ایجاد، تغییر و تحول یک فرهنگ را شناسایی کنیم.

سوالات و فعالیت های درس هفتم

- ۱- جامعه جهانی چگونه شکل می گیرد؟ **جواب:** شبکه روابط میان جوامع مختلف در هر دوره تاریخی، جامعه جهانی را می سازد.
- ۲- چه عواملی در جامعه جهانی موثر است و حالت های متفاوتی به وجود می آورد؟ **جواب:** ۱- ویژگی های فرهنگ جوامع ۲- قدرت تاثیر گذاری جوامع
- ۳- در چه صورت نظام جهانی از انسجام برخوردار است؟ و در چه صورتی دچار چالش و تضادهای درونی می شود؟ **جواب:** اگر فرهنگی که در سطح جهانی غالب شده ویژگی های مطلوب فرهنگ جهانی را داشته باشد نظام جهانی انسجام خواهد داشت در صورتی که فرهنگ غالب ویژگی های مطلوب فرهنگ جهانی را نداشته باشد نظام جهانی دچار چالش و تضادهای درونی می شود.
- ۴- تاثیر فرهنگ سلطه در نظام جهانی چگونه است؟ **جواب:** ۱- تقسیم جامعه ی جهانی به دو بخش مرکز - پیرامون ۲- ایجاد وابستگی بین کشورهای مرکز - پیرامون ۳- ایجاد زمینه ی ستیز و چالش بین کشورهای مرکز - پیرامون
- ۵- در چه صورتی نظام جهانی صحنه تعاملات یا برخورد های فرهنگی می شود؟ **جواب:** در صورتی که جامعه ی جهانی عرصه ی حضور فعال فرهنگ های متفاوت باشد.
- ۶- نمونه ای از چالش بین فرهنگ ها در سطح جهان بنویسید: **جواب:** مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام
- ۷- جامعه جهانی در گذشته دارای چه ویژگی هایی بوده است؟ **جواب:** ۱- فرهنگ ها و تمدن های مختلف هر یک در بخشی از جهان حاکمیت و قدرت سیاسی داشتند. ۲- روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین الملل با حاکمیت های مختلف در جهان وجود داشت. ۳- تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی نبود. ۴- اگر در عرصه نظامی جامعه ای مغلوب می شد ولی از فرهنگ برتر برخوردار بود فرهنگ جامعه ی مهاجم را در خود هضم و جذب می کرد. ۵- امکان عبور فرهنگ ها از مرزهای جغرافیایی از طریق تجارت و تعامل علمی فراهم بود.
- ۸- نمونه هایی ذکر کنید که نشان دهد فرهنگ جامعه ی مهاجم در فرهنگ جامعه ی مغلوب هضم و جذب شده باشد؟ **جواب:** ۱- حفظ هویت ایرانیان در مقابل حاکمیت یونانیان سلوکی ۲- تحمیل فرهنگ چین شکست خورده بر مغولان ۳- غلبه فرهنگی اسلام بر مغولان
- ۹- چگونه فرهنگ اسلام نشرو گسترش یافت؟ **جواب:** گسترش فرهنگ اسلامی مرهون قوت و قدرت فرهنگی اش بود که به تدریج پذیرفته شد و در مناطق جنوب شرقی آسیا از طریق تجارت منتشر و گسترش یافت.
- ۱۰- شکل روابط بین الملل در دو قرن اخیر چگونه است؟ **جواب:** ۱- شکل گیری روابط مرکز - پیرامون ۲- آسیب پذیری موقعیت فرهنگی کشورهای غیر غربی که در حاشیه روابط سیاسی و اقتصادی بین الملل قرار گرفت.
- ۱۱- چه عواملی و مراحل موجب شکل گیری نظام نوین جهانی شد؟ **جواب:** ۱- پیدایش قدرت های سیاسی سکولار (دولت - ملت ها) ۲- قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت پیوند خورد. ۳- مبلغان مسیحی و فراماسونری به خدمت گرفته شد. ۴- جوامع در نظام جهانی استعماری ادغام شدند.

- ۱۲- چگونگی پیدایش قدرت های سکولار (دولت - ملت) را توضیح دهید . **جواب:** زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال ها شد و با انقلاب فرانسه دولت هایی شکل گرفت که هویت خود را در ابعاد جغرافیایی، تاریخی، نژادی و قومی تعریف می کرد نه دینی و معنوی
- ۱۳- به چه دلایلی سرمایه داران جایگاه برتری نسبت به زمین داران پیدا کردند؟ **جواب:** ۱- رشد تجارت در دوران جدید ۲- بردگی سیاه پوستان آفریقایی و انتقال آنها به مزارع آمریکایی ۳- انتقال ثروت به اروپا
- ۱۴- چگونه در نظام جهانی نوین قدرت با سرمایه ، تجارت و صنعت پیوند خورد ؟ **جواب:** سرمایه داران جایگاه برتری یافتند و دولت ها برای تقویت قدرت خود نیازمند سرمایه ی آنها بودند و سرمایه داران نیز برای تجارت و سود نیازمند حمایت نظامی دولت ها بودند. صنعت نیز بر انباشت ثروت و موقعیت سرمایه داران افزود.
- ۱۵- به چه دلیلی کشورهای غربی در نظام نوین جهانی از مبلغان مذهبی و سازمان های فراماسونری استفاده می کردند؟ **جواب:** ۱- برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند درهم شکستن مقاومت های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آنها را تحمل نمی کردند. ۲- با تبلیغ مسیحیت فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را دچار اختلال کنند. ۳- بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر تأثیر گذارند.
- ۱۶- ادغام جوامع در نظام جهانی استعمار چگونه بوده است ؟ (کشورهای استعمارزده به چند نوع تقسیم می شوند؟) **جواب:** ۱- جوامعی که مستقیماً به تصرف کشورهای استعمارگر درمی آمدند. ۲- جوامعی که از قدرت بیشتری برخوردار بودند و امکان غلبه مستقیم نظامی بر آنها نبود از طریق نفوذ اقتصادی ، سیاسی و فرهنگی (شرایط نیمه استعماری) تحت سلطه درمی آمدند. (با استعمار نو و فرانکو)
- ۱۷- چالش ها و ستیز های درون یک فرهنگ با چالش ها و ستیز های بین دو فرهنگ چه تفاوت هایی دارد؟ نمونه بیاورید . **جواب:** دو فرهنگ در عقاید بنیادین و لایه های عمیق فرهنگی با یکدیگر دچار چالش می شوند در حالی که ممکن است درون یک فرهنگ بین اجرای رفتارها و هنجارها (لایه های سطحی فرهنگ) تفاوت وجود داشته باشد . مثلاً چالش جهان اسلام با جهان غرب از نوع چالش های بین دو فرهنگ است و چالش لیبرالیسم و سوسیالیسم درون یک فرهنگ (فرهنگ غرب) است .
- ۱۸- موقعیت فرهنگی جوامع غیر غربی را در مراحل سه گانه استعمار (قدیم) ، استعمار نو و استعمار فرانکو توصیف کنید . **جواب:** در استعمار قدیم چون اصالت با استعمار نظامی و سیاسی همراه بود فرهنگ کمتر تحت تأثیر بود و تا حدودی فرهنگ بومی حفظ می شد. در استعمار نواصلت با اقتصاد بود و فرهنگ بومی تحت تأثیر استعمارگران قرار می گرفت ولی فرهنگ به طور ویژه مورد توجه استعمارگران نبود. در استعمار فرانکو اصالت با فرهنگ است و مهم ترین ابزار استعماری قرار می گیرد .
- ۱۹- درباره هویتی که کشورهای تازه تاسیس پیدا می کنند و تاریخی که برای هویت آنها تدوین می شود تأمل کنید . **جواب:** کشورهای تازه استقلال یافته و جدا شده از پیکره جهان قدیم از هویت فرهنگی منسجمی برخوردار نیستند . مرزهای جغرافیایی آنها نیز سیاسی و تحت امر استعمارگران شکل گرفته است و تنها در قالب مزیت نسبی در تولید برخی کالاها به صورت کشورهای تک محصولی در می آیند و خود را از این طریق به دیگران می شناسانند.

سوالات درس هشتم